THE HEBREW JOURNAL
דער אידישער זשורנאל
H. Winberg, Pres. & Gen. Mgr.

The Only Daily Jewish Newspaper In The Province of Ontario,
PUBLISHED BY
CANADIAN JEWISH PUBLISHING Co. Ltd.
251—253 Queen Street West Telephone Adelaide 3967
Subscription Rates $6 PER YEAR, $3.50 SIX MONTHS
Single Copy — 3 cents

Entered as Second Class Mail Matter at C. P. O. Toronto Ont.
January 22nd 1913

אייראפא איז אין קאנוואלסיעס

קיתמאל איז נאך אין אייראפע נישט פארנעקומען אזא פיבער־דיגע נערוועזיטעט ווי איצט. אין קיינמאל אי זמען נאך אין די קאנצע ליאהריגע נישט געווען אזוי פארנומען מיט פלעגער וועגען שאפען א ברוק צווישען לאנד אין לאנד, ווי אין די איצטיגע שטורעמדיגע צייטען. די געשעהענישען קלאפען מיט א האסטיגען טעמפ, אין דאס זאם ס האט אמאל כארארפט געדויערען א יור. געדויערט איצט עטליכע חדשים, אין אמאל נאך פיעל ווייניגער.

ערשט מיט עטליכע וואכען צוריק האט זיך אין דער פרעסע אזוי שטארק געשמועלט וועגען מצרים, אזוי אז מען האט געקאנט מיינען, אז די גאנצע וועלט איז אינ'ס־סכסוך אריינגעצייגען געווארען. איצט איז שוין אלץ שטיל אין פיין אין איידעל, ווי מצרים וואלט גאר נישט גע־לעבט אויף דער וועלט. איצט שטעהט שוין אויפ'ן טאגארדענונג דייטש־לאנד מיט איהרע וואהלען, דער אטענטאט צו טייטען מוסאליני'ס אסיס־טענט, די נייע קאנפערענצען פון די וועלטליכע דיפלאמאטען אין רוים, דער מארד פונ'ם אמעריקאנישען פארטרעטער אין בעלגראד און דער נייער קורס צו די עקסטרעמע ראדיקאלען אויף דער גאנצער וועלט.

אפשר זענען די געשעהענישען נישט געקניפט און געבונדען איינס מיט די אנדערע; דער אלגעמיינער כאראקטער איז אבער אומעטום אהנליך איינס צו דאס אנדערע. ס'פיהלט זיך ווי די וועלט צאפעלט זיך אין אלץ שטיל אין פיין אין איידעל, ווי מצרים וואלט גאר נישט גע־לעבט אויף דער וועלט. איצט שטעהט שוין אויפ'ן טאגארדענונג דייטש־לאנד מיט איהרע וואהלען, דער אטענטאט צו טייטען מוסאליני'ס אסיס־טענט, די נייע קאנפערענצען פון די וועלטליכע דיפלאמאטען אין רוים, דער מארד פונ'ם אמעריקאנישען פארטרעטער אין בעלגראד און דער נייער קורס צו די עקסטרעמע ראדיקאלען אויף דער גאנצער וועלט.

אפשר זענען די געשעהענישען נישט געקניפט און געבונדען איינס מיט די אנדערע; דער אלגעמיינער כאראקטער איז אבער אומעטום אהנליך איינס צו דאס אנדערע. ס'פיהלט זיך ווי די וועלט צאפעלט זיך אין אלץ שטיל אין פיין אין איידעל, ווי מצרים וואלט גאר נישט גע־לעבט אויף דער וועלט. איצט שטעהט שוין אויפ'ן טאגארדענונג דייטש־לאנד מיט איהרע וואהלען, דער אטענטאט צו טייטען מוסאליני'ס אסיס־טענט, די נייע קאנפערענצען פון די וועלטליכע דיפלאמאטען אין רוים, דער מארד פונ'ם אמעריקאנישען פארטרעטער אין בעלגראד און דער נייער קורס צו די עקסטרעמע ראדיקאלען אויף דער גאנצער וועלט.

אפשר זענען די געשעהענישען נישט געקניפט און געבונדען איינס מיט די אנדערע; דער אלגעמיינער כאראקטער איז אבער אומעטום אהנליך איינס צו דאס אנדערע. ס'פיהלט זיך ווי די וועלט צאפעלט זיך אין אלץ שטיל אין פיין אין איידעל, ווי מצרים וואלט גאר נישט גע־לעבט אויף דער וועלט. איצט שטעהט שוין אויפ'ן טאגארדענונג דייטש־לאנד מיט איהרע וואהלען, דער אטענטאט צו טייטען מוסאליני'ס אסיס־טענט, די נייע קאנפערענצען פון די וועלטליכע דיפלאמאטען אין רוים, דער מארד פונ'ם אמעריקאנישען פארטרעטער אין בעלגראד און דער נייער קורס צו די עקסטרעמע ראדיקאלען אויף דער גאנצער וועלט.

אפשר זענען די געשעהענישען נישט געקניפט און געבונדען איינס מיט די אנדערע; דער אלגעמיינער כאראקטער איז אבער אומעטום אהנליך איינס צו דאס אנדערע. ס'פיהלט זיך ווי די וועלט צאפעלט זיך אין אלץ שטיל אין פיין אין איידעל, ווי מצרים וואלט גאר נישט גע־לעבט אויף דער וועלט. איצט שטעהט שוין אויפ'ן טאגארדענונג דייטש־לאנד מיט איהרע וואהלען, דער אטענטאט צו טייטען מוסאליני'ס אסיס־טענט, די נייע קאנפערענצען פון די וועלטליכע דיפלאמאטען אין רוים, דער מארד פונ'ם אמעריקאנישען פארטרעטער אין בעלגראד און דער נייער קורס צו די עקסטרעמע ראדיקאלען אויף דער גאנצער וועלט.

אפשר זענען די געשעהענישען נישט געקניפט און געבונדען איינס מיט די אנדערע; דער אלגעמיינער כאראקטער איז אבער אומעטום אהנליך איינס צו דאס אנדערע. ס'פיהלט זיך ווי די וועלט צאפעלט זיך אין אלץ שטיל אין פיין אין איידעל, ווי מצרים וואלט גאר נישט גע־לעבט אויף דער וועלט. איצט שטעהט שוין אויפ'ן טאגארדענונג דייטש־לאנד מיט איהרע וואהלען, דער אטענטאט צו טייטען מוסאליני'ס אסיס־טענט, די נייע קאנפערענצען פון די וועלטליכע דיפלאמאטען אין רוים, דער מארד פונ'ם אמעריקאנישען פארטרעטער אין בעלגראד און דער נייער קורס צו די עקסטרעמע ראדיקאלען אויף דער גאנצער וועלט.

ווען העלפען די וואלקעס „גע־בען" רעגען

מיר האבען לעצטע וואך אויף דעם פלאץ פארצייכענט די פאר־שרעם פון דער וויסענשאפט, וואס איז געמאכט געווארען ביים קענען אנגעשטעלטען בילדער דורך ראהיא, און שוין ווערט געדעדט און דיסקו־טירט וועגען א צייטען ערפאלג אויפ'ן וויסענשאפטליכען געביעט, ווע־גען אן ערפינדונג צו מאכען א רעגען. דורך ארויפהיבען זיך איבער די וואלקענס אין ערפאלגען, און ארויפשיטען אויף זיי עלעקטריפיצירטע זאמד, און נישט קיין קלענערער וויסענשאפטסמאן ווי סער אליווער לאדזש, שרייבט מיט באגייסטערונג וועגען דעם עקספערימענט.

אין דעם „סייענס נייס בולעטין" שרייבט דער ענגלישער געלעהרט־טער וועגען דעם: —

„פיעל גרויסע טייל פון דער וועלט ליידען פון טריקענייס, דערפון וואס עס נעהט דארט ניט קיין רעגען. צוליעב דעם קומט אן אונגערעטענייס, אדער עס פעהלט גאר אויס א הונגער. דורך דעם נייעם מיטעל וועט זיך אבער איינגעבען אין די מיסיסע פאלען אויס־צומיידען די דאזיגע איבעלען.

אפט פאסירט, אז אין די געגענדען וואס קריגען ניט גענוג רעגען, זאמלען זיך אן וואלקענס, אבער, אידער וואס ווען, ווערען זיי צוטריי־בען פון ווינט. דורך דער נייער ערפינדונג, וואס ווערט גאטערליך דארפען פיעל אויסגעבעסערט ווערען, וועט מען די וואלקענס הער־פען „האבען" דעם רעגען איידער זיי ווערען צוטריבען.

פון דער אנדערער זייט, וועט מען דורך דעם נייעם מיטעל קע־נען צוטרייבען א נעבעל, פאנאנדעריאגען די וואלקענס און לאנדאן וועט פארשפארען זיך צו ווייקען אין די „פאנס".

אזוי שרייבט סער אליווער לאדזש, און מיט איהם זענען איינ־שטימיג פיעל אנדערע געלעהרטע.

מיר מאכען דאך פארשריט.

מען וועט עס נאך דיסקוטירען

אויב מען זאל אנגעהמען די רעדעס, וועלכע ווערען יעצט געהאל־טען אויף די פארשיעדענע קאנסערוואטיווע פארזאמלונגען, וואס קומען פאר איבער דער פראווינץ, קען מען נאך אלץ גלייבען, אז די „טרוקענ־נאס" פראגע וועט שפיעלען א ראלע ביי דער קומענדער סעסיע, טראץ פרעמיער פיررגזאנ'ס שטארקער שטעלונג, אז די פראגע איז שוין גע־לעזט געווארען דורך דער אפשטימונג.

עס הערען זיך אלץ מעהר שטימען פון אמטליפיריענדע מיטגלי־דער, באזונדערס פון די, וועלכע רעפרעזענטירען געגענדען, וועלכע האב־בען געשטימט נאס מיט א גרויסער מאיאריטעט, אין די שטימען קומען אפילו אפט פון פערזאנען, וועלכע שפיעלען א גרויסע ראלע אין דער קאנסערוואטיווער פארטיי.

די פראגע וועט הארום פארגעהמען א פלאץ אין די דעבאטען פון דער קומענדער סעסיע, צי פיررגזאן וועט עס וועלען אדער ניט.

הינטער קוליסען פאליטיק פון דער באלפור דעקלאראציע

פון א. איזאקסאן.

פון טאג צו טאג קומען צו אלץ נייע פון א אידישער מדינה. מיין רוסישער גאסט זאגט, אז דאס וועט אהן א שום ספק צושטאנד קומען אין משך פון הונ־דערט יאהר און פיל־לייכט אין פערציג יאהר צייט. ער האסט, אז איך קוק ניט אויף איהם ווי אויף א טרוימער. די אידען זאגט ער, זיינען דאס איינציגע פאלק וואס זיינען געשאפען געווארען אויפצובויען פאלעסטינא דורך אינטענסיווער אר־בייט".

27-טען אפריל, 1917.

"רעדענדיג מיט לאיד דזשאנדזש וועגען פאלעסטינא, האב איך באמערקט, אז די אידען זיינען ניט קיין פעלעהרענטע קרעגע־פיהרער. און איך האב אויסגע־דריקט מיין מיינונג, אז אויב מיר וועלען אונטערשטיצען די ציוניסטישע באוועגונג אין גרינדען אידישע קאלאניעס, דאן וועג־לען די אידען ניט קאנען ביישטעהן געגען די אראבער אהן דער הילף פון ענגלאנ־אן פראנקרייך אין אויב מיר וועלען זיך שטעלען אויף דער זייט פון די אידען, וואס וועט דאן זיין די באציהונג פון די אראבער צו ענגלאנד? איך האב איהם אויך אויפמערקזאם געמאכט אויף פראנק־רייך'ס אינטרעסען אין פאלעסטינא און נאך דעם אין מיר אויסגעדריקט מיין מיינונג, אז דוכט זיך, דער ערשטער פון דעם סארט זאגאר ריבא, דער פראטעסטאנט, וועט וואס ניט געוויסע אינפארמאציעס וועגען דעם וואס איז פארגעקומען הינטער די קוליסען פון די "חבלי לידה" פון טינא. לאיד דזשאנדזש האט געזאגט, אז דעם ציוניזם, אין דער צייט פון דער באלפור דעקלאראציע.

דער פארפאסער פון דעם "טאג בוך", לארד בערטי, איז געווען א גענגער פון דעם ציוניזם און פון זיינע פערזענלי־כע באמערקונגען איז קענטיג אז ער האט אויך ניט ליעב געהאט די אידען. אבער זיינע פארצייכענונגען וועגען דער ארבייט וואס האט געפיהרט צו דער באלפור דע־קלאראציע זיינען זעהר אינטערעסאנט. מיר גיבען דא איינינע ציטאטען פון זיין טאגבוך, וועלכע מיר געהמען פון אי־נ בערבליק אין דער העברייאישער צייטונג "העולם" פון לאנדאן:

15-טען יאנואר 1915.

"עדמונד דע ראטשילד (דער גריב הידיע") האט מיר זיינע אין דערפיהרונג אפגעשטאט א באזוך. דערנאך האב איך ער־גשיטקט צו מיר איינעם פון זיינע רוסישע גלויבענס־ברידער, וועלכער האט זיך באר־זעצט אין מאנשעסטער (דאס מיינט ער אודאי דר. חיים ווייצמאן). ער איז געקו־מען זיך דורכצודענען מיט מיר וועגען א פלאן וואס קוקט ביי מיר אין די אויגען אויס ווי אן אבסאלוטער אבסורד, הגם זיי פארזיכערען אז גרעי, לאיד דזשאנדזש, סעמועל און קריז האבען שוין צוגעשטימט דערצו. לאדר רעדינגס נאמען האבען זיי ניט דערמאהנט. זיי ווייזען מאכען פארס־טינא פאר אידיש לאנד, אינטערן שוין פון ענגלאנד. פראנקרייך און רוסלאנד. ענג־לאנד ציהען זיי פאר צו די אנדערע מעג־טע. זיי גלויבען אז רוסלאנד און פראנק־רייך וועלען ניט זיין גענען דעם. אבער ווי קאן מען גאר אדרויפברענגען אויפ'ן גענדאנק, אז די פלעצער וואס זיינען הייליג פאר קריסטען זאלען איבערגעגעבען ווערען אין דעם רשות פון די אידען, און אז זיי, ווי אויפגעוועקט אויפאפען אויף זיי אזן האלטען אין ארדנונג צווישען די פארטיילישע פריסטער און די גריכישע לחים, וועלכע פיהרען שטענדיג אזא ביטערען קריעג, אז די טערקישע סאלדאטען פעגען זיך מוזען אריינמישען צווישען זיי.

"די פארשלאגער פון דער דערמאהנ־טען פלאן זיינען גרויס איבערצוגעבען די אויפפאסונג איבער די הייליגע ערטער צו אן אינטערנאציאנאלען קאמיטעט, און אפילו די אלטע ירושלים נופא זיינען זי־ר־ייט אויפצוגעבען. אויב עס וועט נויטיג זיין. זיי האבען בדעה אויפצובויען א נייע ירושלים לעבען איהר. וואס וועט זיין די באציהונג פון דעם פאפסט און איטאליען און דער אידען־פיינדליכער פא־ר־טיילישער פראנקרייך צו דעם דאזיגען פלאן? מיט עטליכע יאהר צוריק האט טשעמבערלין פארגעלעגט פאר די ציו־ניסטען א טייל פון אוגאנדא, אבער דאס איז ניט געווען גוט גענוג פאר זיי.

"ערמונד דע ראטשילד האט אויס־גענעבען א חיבשע סומע אויף צו באוע־צען אידען אין פאלעסטינא. דאס איז זיין "ליעבלינגס קינד". ער אליין וויל ניט פאהרען אהין, מחמת לויט זיינע רייד איז ער שוין געווארען א פראנציוז. אבער טור־זענדער און צעהנדליגע טויזענדער פון זיינע ברידער בענקען אהין, צוליעב מא־טערעלע אדער סענטימענטאלע גרינדע. זיי ווילען פארלאזען די לענדער וואו זיי וואוינען און פאהרען אין דעם לאנד וואס ווערט זיי נאך אמאל פארשפראכען.

"איך האב געזאגט מיינע ווייע געסט, אז מיר ווילען ניט זיין קיין אפוטרופסים איבער פאלעסטינא; אז פראנקרייך וועט זיין נעגען דער אפוטרופסות פון רוסלאנד און רוסלאנד וועט ניט וועלען האבען די אפוטרופסות פון פראנקרייך. די קאטו־ליישע און פראוואסלאווע קירכען וועלען אנווענדען אלע זייערע כחות נעגען דעם אז ירושלים און די הייליגע פלעצער זאל־לען זיך געפינען אונטער דער הערשאפט אויפגעבראכענע שטארע אויגען חוצפה'דיג פארריסענע נאז לעבער, — נעהסטו אום ביי אלעמענס שוועלען: טויט. קוקסט ארויבער פון יענע ווייטע סופ'ן, און דערזעהענדיג דיין שאטען לייפען מענשען ארויס פון זייערע הייטען טראגען הכנעת'דיג דיר אנטקעגען שבחים, א קרבן חטאת. און טאמער בייטסטו מיט זיי די קליידער אט אזוי, נאר אויף א שפאס, לויפען ארויס זייערע קינדער, זייערע ווייבער און באגלייטען דיך ארויס און קושען דיך און גלעטען דיך, אבי דו נעהסט. עס בלייבען אבער אומרוהיג די מענשען איבער, ביינאכט פארשליפט מען פעסט די טיר און לאדען און מען הארכט זיך איין מיט פחד צו דיינע שטילע טריט: טויט.

פון ש. ב. קייפמאן.

א גרויסער שווינדעל אויף דער ווארשאווער פאסט

אויסגענארט ביי דער פאסט הונדערטער טויזענטער זלאטעס. — גרויסע פאסט בעאמטע פארמישט אין דער אפערע, — די אפערע האבען ענטדעקט אידישע סוחרים.

דער "נייער הייגט" דערצעהלט:

אין דער ווארשאווער סוחרישע־וועלט קאכט איצט וועגען א רעטזעלהאפ־טער געשיכטע וואס אויפצוקלעהרען עס, אין די נאנצע אויספארשונגס פאליציי־געשטעלט געווארען אויף די פיס.

ווי מען דערצעהלט, האט זיך די גע־שיכטע אזוי צוגעהויבען:

אין וועש געשעפט פון דער פירמע "אפאפארט און נידענשטיין" זענען אריינגעקומען 2 יונגע קריסטען און גע־בעטען זיך צו ווייזען סחורה, ערקלעה־רענדיג, אז זיי זענען רעלעגירטע פון א גרויסע קראקאווער פירמע. די יונגע־לייט האבען אפגעקליבען פאר 2600 זלא־טעס סחורה און צוזאגענדיג דאס געלט אפצושיקען דורך פאסט, האבען זיי איי־בערגעלאזט די סחורה און אוועק. פארן אוועקגעהן האבען זיי נאך צוגעגעבען, אז זייער ביראא פון קראקא וועט דורך פאסט שיקען מעהר געלט ווי עס קומט פאר דער סחורה, נאר ביים אפנעהמען די סחורה וועלען זיי אפנעהמען אויך דאס רעשט געלד.

דעם זעלבען טאג זיינען די יונגע לייט אויך אריין אין לעדער געשעפט פון הער גוטמאן, ביי וועמען זיי האבען געקויפט פאר אזא סומע לעדער, איבערלאזענדיג די סחורה, צוזאגענדיג אפצושיקען דאס געלט דורך פאסט און אויך דא האבען זיי געזאגט, אז הער גוטמאן וועט דורך פאסט באקומען מעהר געלט, ווי די סחורה באטרעפט און דאס איבערגעבן איז באר־שטימט פאר זיי.

איין מאנטאג האט הער גוטמאן ווידער־ליך באקומען פון קראקא א פאסט אנ־ווייזונג אויף 15 טויזענט זלאטעס, וואס ער האט אויך אפגענומען. דעם זעלבען טאג זענען טאקע געקומען די יונגע לייט וואס האבען אפגענומען די סחורה מיט'ן רעשט געלט און זיינען אוועק.

די האלטונג פון די יונגע לייט איז דעם הער גוטמאן עפעס אויסגעקומען פאר־דעכטיג. דאך אזוי ווי ער האט זיך ניט געקאנט ארויסטירען, וואס דא קאן איינע־ל־ך פארקומען, האט ער זיי אויס־געצאלט דאס רעשט געלד אפגעבעלט די סחורה און פארטיג.

וויסענדיג אבער, אז די זעלבע יונגע לייט האבען אויך ביי דער פירמע ראד־פאפארט און נידענשטיין געקויפט סחורה אויף די זעלבע באדינונגען, האט הער גוטמאן טעלעפאנירט צו הער ראפאפאר־טען און דערווייסענדיג זיך, אז די פירמע האט נאך דאס געלד ניט באקומען, האט ער יענעם איבערגעגעבען וועגען זיין חשד. ביידע האבען זיך געגעבען ברעכען די מוחות, וואס דא קאן איינינגעליך זיין. נאר אזוי זיי האבען ביידע ניט געקענט די זאך אויפקלערען, האבען זיי באשלאסען וועגען דעם נאכצען ענין מעלדען דע־מ־ר. ט. ד. פוירטעל פון דעם יונייטעד־סטייטס דעפארטמענט אוו אגריקאל־טשור.

דער פארברויך פון פוטער אין די פאראייניגטע שטאטען — זאגט מר. פוירטעל — האט זיך אין פארלויף פון די ערשטע ניין מאנאטען פון 1924 פאר־גרעסערט אויף אהם פיפציג מיליא־ן פונט אנטקעגען דיזעלביגע ניין חדשים פון דעם פריהערדיגען יאהר, 1922.

די אפיציעלע ציפערען פון דעם באר־ייכט פאר די ערשטע ניין מאנאטען פון דעם איצטיגען יאהר, ווייזען, אז מען האט פארברויכט אין די פאראייניגטע שטאטען 1,516,000,000 דאס הייסט, אי־בער אנדערהאלבען ביליאן פונט.

אין דיזעלביגע ניין מאנאטען לעצ־טען יאהר האט מען דארט אויפגענעמען 1,467,043,000, דאס הייסט, מיט אהם פופציג מיליאן פונט ווייניגער.

פרעגט זיך: ווי אזוי זשע פארט האבען מיר דאס גענומען און מיט אמאל זיך אזוי ארויפגעוואר־פען אויף פוטער, אז מיר האבען אין ניין חדשים באוויזען אויפצוטעסן מיט גאנצע פופציג מיליאן פוטער מעהר ווי מיט א יאהר צוריק, ווען מיר האבען, דוכט זיך, אויך ניט גע־הונגערט?

איז דער תירוץ, אז איבער א העלפט פון צוזוואקס פון פארברויך פון פוטער קאן מען ערקלעהרען מיט אנדערע סיבות: 18 מיליאן פונט פוטער קאן מען צורע־כענען אויפ'ן חשבון פון דער נאטירליך צוגעוואקסענער באפעלקערונג. און נאך 9 מיליאן פונט פוטער זענען צוגעקומען, ריכטיגער אפגעקומען, צוליעב דעם, וואס די פראדוקציע פון פארט פוטער האט זיך פאר דערזעלביגער צייט פארקלענערט, האט מען עס געמוזט פארבייטען מיט קרימערי פוטער.

בלייבט נאך איבער א וואסערע 23 מיליאן פונט פוטער וועלכע מיר האבען שוין אליין געמוזט צולעגען צו אונזער טעגליכען מענין, ווייל קיין אנדער ער־קלעהרונג פאר דעם איז ניטא.

פוטער איז אבער ניט דער איינצי־גער שפייז ארטיקעל, וועלכען מיר האבען זיך גענומען פארצעהרען מעהר ווי פריי־הער. מיר האבען פאר דער זעלביגער צייט אויך באוויזען אויסצוזופען מעהר מילך אויך.

אין דעם יאהר 1920 האט דא יעדע פערזאן אויסגעטרונקען א דורכשניט פון 43 גאלאן מילך. אין דעם יאהר 1923 איז שוין דער דורכשניט געווען 53 גאלאן.

דערפאר אבער האבען מיר שוין ניט אזוי שטארק פארצעהרט קעז און אייר־קרעם. אבער אויך דער גאנצע ארישע קעז און דעם זיסען אייז־קרעם האבען מיר ווייט ניט פארנאכלעסיגט. מיר האב־בען זיי אויך אויפגענעמען אביסעל מעהר היי־יאהר איידער פריהער.

בענעפיט פון „בנות ישראל" א גרויסער ערפאלג

די בענעפיט־פארשטעלונג, וואס איז דינסטאג אוועגט, דעם צווייטען דעצעמ־בער, פארגעקומען אין סטענדערד טעא־טער, צונוסטען דער „בנות ישראל" פאסייטי, איז געווען א גרויסער ערפאלג.

דער טעאטער איז געווען נעפאקט, און דאס מענערדשטמענט האט ערקלעהרט, אז קיינמאל איז נאך דאס הויז ניט געווען אזוי באזוכט ביי א בענעפיט־פארשטע־לונג ווי דאסמאל.

דאס איז געווען די דריטע יעהרלי־כע בענעפיט־פארשטעלונג פון דער פא־סייטי. דער איינקומפט פון די פארשטע־לונגען געהט צו ארויסהעלפען די ארימע און נויטבאדערפטיגע ארישע פאמי־ליעס, וועלכע קאנען ניט אויסקומען אהן ייטיגער הילף. לעצטען יאהר האט די פאסייטי ארויסגעהאלפען ארישע פא־מיליעס מיט קליידונג און שפייז ווי אויך זוילען און אנדערע נויטווענדיגע זאכען.

היינטיגען יאהר דערווארט די פא־סייטי א גרעסערע נאכפראגע אויף פאר־ווייענע זאכען, ווייל דער ווינטער האט יך כארוואס אנגעהויבען, און פיעל פא־מיליעס האבען שוין אריינגעשיקט זייע־ע אפליקיישנס פאר הילף. די בענע־ווי־פארשטעלונג, וועלכע איז געגעבען געווארען לעצטען דינסטאג אין סטענ־ערד טעאטער, האט געוויזען אז די אי־ר־ישע איינוואוינער פון טאראנטא פאס־ד־אגיזירען די פאסייטי אין זיי זענען ברייט צו שטיצען די ארימע און נויט־ווענדיגע פון דער שטאדט. די ערע־פון מר. ב. נייטענסאן איז אויפגענומען מיט בייפאל, און דאס האט גע־ווייזען ווי גרויס די סימפאטיע פונ'ם אי־ר־ישען עולם איז אויף דער זייט פון די ארימע און נויטלייד־ענדיגע.

די פרעזידענטין פון דער פאסייטי, מרס. עלען, איז פרעזענטירט געווארען מיט א בוקעט בלומען, און די אפיסע־רינס פון דער פאסייטי זענען שטארק דאנקבאר אלע יענעגע וועלכע האבען זיי געהאלפען צו דורכפיהרען זייערע אויפ־גאבען ערפאלגרייך.

ענגלישער פונט הייבט זיך ווידער

ניוייארק, דעצעמבער, 9.

דער ענגלישער פונט האט היינט דערגרייכט צום ווערט פון פיער דאלאר און זיבעציג סענט. דער רעזולטאט פון די וואהלען אין דייטשלאנד האט גע־ווירקט, אז דער ענגלישער פונט זאל זיך חויבען אין ווערט.

דער ענגלישער פונט האלט שוין באלד ביי דעם צושטאנד ווי עס איז גע־ווען פאר דער מלחמה־צייט.

פארפעהלט עס נישט
„וועלקאם סטרענדזשער"
טייוואלי, נעקסטע וואך

מיר עסען ניט נאר מעהר ברויט, נאר אויך מעהר פוטער

פון פ. ל.

אז מיר זענען דא שרעקליכע זולז וסובס'א, איז פאר קיינעם פון אונז קיין גייעם ניט. דערפאר זענען מיר דאך עפעס יחסנים, קאנאדער אדער אמעריי־קאנער.

וועגען אונזער גרויסער פארשווענ־דערישקייט, אז מיר ברענגען אויס גאר אומזיסט אין אומגיעשט מאסען עסענ־ווארג, וועגען דעם האבען מיר זיך נאר אנגעהערט געגוג לעקציעס, אין דרשות און מוסר אין דער צייט פון דער לעצ־טער וועלט מלחמה און נאך פריהער און נאך דער מלחמה.

דאס איז אין דאס אונז וועגיג וואס געהאלפען. מיר זענען קיין קלענערע פארשווענדער און אויסברענגען ניט גע־ווארען.

אין אייראפא איז די גאנצע צייט פון זינט די גרויסע מלחמה האט אויס־געבראכען, די פראגע פון „ברויט און פוטער", אדער ריכטיגער, ברויט אליין, שוין אהן פוטער, ניט אראפגענאגען פון דעם ערשטען ארט אויפ'ן סדר היום.

אונז אבער דא איז גוט. מיר האבען ביידע זאכען, אי ברויט אי פוטער, לרוב.

מען קאן דאך אבער ניט עסען מעהר ברויט ווי מען דארף, עס איז פארא־ן נאטירליכער גרענעץ צום פארברויך פון אזא שפייז ארטיקעל, ווי ברויט. דער־פאר אבער פוטער קאן מען, ווייזט אויס, עסען א סך מעהר, ווייל דער פארברויך פון פוטער דא איז לאנד האט זיך לעצ־טענס מוראדיג פארגרעסערט. אט איז אז אפיציעלע דערקלעהרונג וועגען דעם פון מר. ט. ד. פוירטעל פון דעם יונייטעד־סטייטס דעפארטמענט אוו אגריקאל־טשור.

דער פארברויך פון פוטער אין די פאראייניגטע שטאטען — זאגט מר. פוירטעל — האט זיך אין פארלויף פון די ערשטע ניין מאנאטען פון 1924 פאר־גרעסערט אויף אהם פופציג מיליא־ן פונט אנטקעגען דיזעלביגע ניין חדשים פון דעם פריהערדיגען יאהר, 1922.

די אפיציעלע ציפערען פון דעם באר־ייכט פאר די ערשטע ניין מאנאטען פון דעם איצטיגען יאהר, ווייזען, אז מען האט פארברויכט אין די פאראייניגטע שטא־טען 1,516,000,000 דאס הייסט, אי־בער אנדערהאלבען ביליאן פונט.

אין דיזעלביגע ניין מאנאטען לעצ־טען יאהר האט מען דארט אויפגענעמען 1,467,043,000, דאס הייסט, מיט אהם פופציג מיליאן פונט ווייניגער.

פרעגט זיך: ווי אזוי זשע פארט האבען מיר דאס גענומען און מיט אמאל זיך אזוי ארויפגעוואר־פען אויף פוטער, אז מיר האבען אין ניין חדשים באוויזען אויפצוטעסן מיט גאנצע פופציג מיליאן פוטער מעהר ווי מיט א יאהר צוריק, ווען מיר האבען, דוכט זיך, אויך ניט גע־הונגערט?

איז דער תירוץ, אז איבער א העלפט פון צוזוואקס פון פארברויך פון פוטער קאן מען ערקלעהרען מיט אנדערע סיבות: 18 מיליאן פונט פוטער קאן מען צורע־כענען אויפ'ן חשבון פון דער נאטירליך צוגעוואקסענער באפעלקערונג. און נאך 9 מיליאן פונט פוטער זענען צוגעקומען, ריכטיגער אפגעקומען, צוליעב דעם, וואס די פראדוקציע פון פארט פוטער האט זיך פאר דערזעלביגער צייט פארקלענערט, האט מען עס געמוזט פארבייטען מיט קרימערי פוטער.

בלייבט נאך איבער א וואסערע 23 מיליאן פונט פוטער וועלכע מיר האבען שוין אליין געמוזט צולעגען צו אונזער טעגליכען מענין, ווייל קיין אנדער ער־קלעהרונג פאר דעם איז ניטא.

פוטער איז אבער ניט דער איינצי־גער שפייז ארטיקעל, וועלכען מיר האבען זיך גענומען פארצעהרען מעהר ווי פריי־הער. מיר האבען פאר דער זעלביגער צייט אויך באוויזען אויסצוזופען מעהר מילך אויך.

אין דעם יאהר 1920 האט דא יעדע פערזאן אויסגעטרונקען א דורכשניט פון 43 גאלאן מילך. אין דעם יאהר 1923 איז שוין דער דורכשניט געווען 53 גאלאן.

דערפאר אבער האבען מיר שוין ניט אזוי שטארק פארצעהרט קעז און אייר־קרעם. אבער אויך דער גאנצע ארישע קעז און דעם זיסען אייז־קרעם האבען מיר ווייט ניט פארנאכלעסיגט. מיר האב־בען זיי אויך אויפגענעמען אביסעל מעהר היי־יאהר איידער פריהער.

בענעפיט פון „בנות ישראל" א גרויסער ערפאלג

די בענעפיט־פארשטעלונג, וואס איז דינסטאג אוועגט, דעם צווייטען דעצעמ־בער, פארגעקומען אין סטענדערד טעא־טער, צונוסטען דער „בנות ישראל" פאסייטי, איז געווען א גרויסער ערפאלג.

דער טעאטער איז געווען נעפאקט, און דאס מענערדשטמענט האט ערקלעהרט, אז קיינמאל איז נאך דאס הויז ניט געווען אזוי באזוכט ביי א בענעפיט־פארשטע־לונג ווי דאסמאל.

דאס איז געווען די דריטע יעהרלי־כע בענעפיט־פארשטעלונג פון דער פא־סייטי. דער איינקומפט פון די פארשטע־לונגען געהט צו ארויסהעלפען די ארימע און נויטבאדערפטיגע ארישע פאמי־ליעס, וועלכע קאנען ניט אויסקומען אהן ייטיגער הילף. לעצטען יאהר האט די פאסייטי ארויסגעהאלפען ארישע פא־מיליעס מיט קליידונג און שפייז ווי אויך זוילען און אנדערע נויטווענדיגע זאכען.

היינטיגען יאהר דערווארט די פא־סייטי א גרעסערע נאכפראגע אויף פאר־ווייענע זאכען, ווייל דער ווינטער האט יך כארוואס אנגעהויבען, און פיעל פא־מיליעס האבען שוין אריינגעשיקט זייע־ע אפליקיישנס פאר הילף. די בענע־ווי־פארשטעלונג, וועלכע איז געגעבען געווארען לעצטען דינסטאג אין סטענ־ערד טעאטער, האט געוויזען אז די אי־ר־ישע איינוואוינער פון טאראנטא פאס־ד־אגיזירען די פאסייטי אין זיי זענען ברייט צו שטיצען די ארימע און נויט־ווענדיגע פון דער שטאדט. די ערע־פון מר. ב. נייטענסאן איז אויפגענומען געווארען מיט בייפאל, און דאס האט גע־ווייזען ווי גרויס די סימפאטיע פונ'ם אי־ר־ישען עולם איז אויף דער זייט פון די ארימע און נויטלייד־ענדיגע.

די פרעזידענטין פון דער פאסייטי, מרס. עלען, איז פרעזענטירט געווארען מיט א בוקעט בלומען, און די אפיסע־רינס פון דער פאסייטי זענען שטארק דאנקבאר אלע יענעגע וועלכע האבען זיי געהאלפען צו דורכפיהרען זייערע אויפ־גאבען ערפאלגרייך.

ענגלישער פונט הייבט זיך ווידער

ניוייארק, דעצעמבער, 9.

דער ענגלישער פונט האט היינט דערגרייכט צום ווערט פון פיער דאלאר און זיבעציג סענט. דער רעזולטאט פון די וואהלען אין דייטשלאנד האט גע־ווירקט, אז דער ענגלישער פונט זאל זיך חויבען אין ווערט.

פארפעהלט עס נישט
„וועלקאם סטרענדזשער"
טייוואלי, נעקסטע וואך